

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן הרב יוסף חיים זי"ע בראשות כב' מו"ר הרב אורי סבן שליט"א

כניסת שבת: 17:17
ציאת השבת: 18:20 לדעת ר"ת: 18:55

הכרזת ראש חודש ניסן – ראש חודש ביום שלישי
המולד יום ג' 6:21 ו-14 חלקים

אורי וישעי הגיליון התורני

בתם פז – מיאוריט צ' הפרשה

עטרת פז

לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת (לה, ג)
איתא בספרים הקדושים, שאף על פי שאש של הגיהנום נכבית בשבת, אך מי שמחלל את השבת מדליקים את הגיהנום במיוחד בשבילו כדי לעונשו, וזה שמזהירה התורה, שלא יגרמו ע"י חילול שבת שיבעירו את אש הגיהנום בשבילו. עוד אמרו חכמינו ז"ל, כי חטא חילול שבת, גורם לשריפות ח"ו, וזה מה שמרמזת התורה, שלא תגרמו שיבערו אש במושבותיכם, בגלל יום השבת, שמחללים את השבת ח"ו. וכמו"כ אם נזהרים מלחלל את השבת, זה גורם שלא יהיו שום שריפות בביתנו. עוד מרמזים בספרים הקדושים, שבשבת קודש יש להימנע במיוחד מלהבעיר את אש המחלוקת, שאז בני אדם מצויין בבתי כנסת, ואינם טרודים במלאכתם, והיצר הרע מוצא לו מקום דוקא ביום קדוש כזה להלהיב את האנשים לויכוחים ומחלוקת ח"ו, וזהו שאמרה התורה לא תבערו אש... ביום השבת.

סג ייחוס

בצלאל בן אורי בן חור (לה, ל)
מדוע מייחסת התורה את בצלאל גם אחר זקנו חור, מפרש רש"י, מפני שחור היה בנה של מרים הנביאה, לכן זכה בצלאל לעשות את המשכן. ויש אומרים שלכן זכה לכך בצלאל, מפני הזכות שמסר זקנו חור את נפשו במעשה העגל, כאשר סירב לעשות את העגל, והרגו אותו. וגם להורות לנו, שע"י מעשה הקמת המשכן שעשה נכדו של חור, זה סימן שנתכפר להם לישראל עוון העגל, שאם לא כן לא היה יכול בצלאל שהוא נכדו של חור שנהרג במעשה העגל לעשות המשכן, שאין קטיגור נעשה סניגור. וגם דמסירות נפש צריך להיות שלא בחקירה והתחכמות יתירה, דהחקירה תעכב ברצון פנימי מלמסור נפשו על קדוש השי"ת כעדות יעב"ץ החסיד, ויהודה מסר עצמו בים במסירות נפש, וכן חור מסר עצמו בעגל, ולכן אמר שבעבור זה שלא חקרו ולא נתחכמו יותר מדאי לכן וימלא אותו בחכמה ובדעת כו', וזהו שכתוב בן חור למטה יהודה (משך חכמה).

משכן העדות

למה נקרא משכן העדות, מפרש המלבי"ם מפני שהמשכן עצמו היה עדות על כך שכל התרומות שנדבו בני ישראל הלך לעבודת המשכן ולא היתה בזה שום מעילה או גניבה ח"ו, שאם לא כן ודאי לא היתה השכינה שורה במקום הזה.

★ בקע לגלגלת ★

בקע אותיות עקב, מי שמחזיק עצמו לעקב, היינו בענוה, זוכה להיות גלגלת. דהיינו ראש.

פרשתנו השניה וויקהל ראשונה פותחת במילים: "אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת ה' ביד איתמר בן אהרן הכהן".

לכאורה, יש להקשות מדוע כפלה התורה את המילה "משכן" באומרה בתחילת הפסוק "אלה פקודי המשכן" וחזרת התורה ואומרת לנו שוב "משכן", ראיתי פירוש יפה בשם הרב יוסף ברוק שליט"א המבאר זאת בטו"ט:

בתחילת פרשתנו גילנו לנו חכמינו ז"ל את סוד המילה משכן שבניקוד שונה המשמעות שונה משכן מלשון ערבון, ואמרו כי המשכן נתמשכן פעמיים בגלל עוונותיהם של ישראל. כלומר, העונש בא על ישראל פעמיים בחורבן שני בתי המקדש ואת זה אפשר לדעת בדקדוק נמרץ, בהתאם לכוחו של העם ויכולתו להתרגל למצבו החדש. היתה התורה צופה מראש כי ברבות הימים, כאשר לא ילך העם בדרך שהתווה לו הבורא, הוא יענש תלקח ממנו המעלה והגדולה המיוחדת של משכן ה' הנמצא בתוכו ומאציל עליו שפע רוחני, מעין "כור אטומי רוחני", המזין ומזרים לעם כח ועוצמה רוחנית ללא הפסק. אבל מציאות מיוחדת ומבורכת זו מותנית כאמור בשמירה וקיום ההנחיות.

וכך נאמר בתהלים (עט, א): "מזמור לאסף אלוקים באו גויים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעיים". שואל על כך הגמרא: מדוע התחיל הפרק ב"מזמור לאסף"? היה צריך לכתוב 'קינה לאסף', הרי כאן מפורט מפתח וכשלונו של ישראל?

והתשובה לכך: "מזמור" הוא כי הקב"ה העניש את העם בכך ששפך חמתו-עונשו על העצים והאבנים, כלומר, בית המקדש שנלקח מעמם - המשכון שהוחרם, הוא נתן להם את היכולת להמשיך ולהתקיים, שאלמלי כן היה העונש בגופם, וחלילה לא היתה להם תקומה.

ומכאן שבידינו הדבר להקים ולזכות לבניין הבית במהרה, שכן אם ניטיב מעשינו, נשוב ונקבל את המשכון שניטל מעמנו. ראה באורך בספר "לב אליהו" (להגרא"א לאפיאן זצ"ל) על הגמ' כתובות (ס.) ואכמ"ל.

(מתוך הקונטרס "מעשה נסים").

ד"ת לעיני ר' מרדכי ניזרי בן סוליקה ז"ל
העלון נודב על ידי ידידינו רב פעלים לתורה ולתעודה ר' דוד ניזרי ורעייתו שתחי'

הליכות מלבי

נושא: שואלין ודורשין בהלכות הפסח

קומי אורי - סיפור לשבת

אשה תל-אביבית סבלה ממחוישי גוף קשים. נכנסה לבדיקות לבית החולים "הדסה" שבהר הצופים. עברה שרשרת בדיקות יסודיות והרופאים גילו את אזנה שלקתה במחלה ממארת ברחמה. חשך עליה עולמה.

והנה שמעה את שמעו של האדמו"ר הקדוש הרבי גדליה משה מזוועהיל זי"ע כפועל ישועות. קמה ועלתה לירושלים ופנתה להרב זצ"ל.

הרב לאחר ששמע את צרתה הרבה, פתח ואמר: אם תשמרי טהרת המשפחה - תושעי...

האשה לא ניהלה אורח חיים דתי, לא היא ולא בעלה. אולם, במצבה הקשה החליטה לקבל דבריו של הרב ולשנות אורחות חיה. בעלה הסכים עימה שהכל כדאי כדי שאשתו תתרפא.

ואכן, השינוי במשפחה החל לתת את אותותיו, והחלו מנהלים אורח חיים דתי, כשרות, שבת וטהרת המשפחה.

והאשה החלה להרגיש טוב יותר בס"ד, מצבה הלך והשתפר ומחוישי הגוף פסקו, נעלמו. חזרה למסלול חיים תקין.

לימים הגיעה האשה לביקורת לבית החולים "הדסה", שבהר הצופים. עברה שוב שרשרת בדיקות, והנה תמהו להוכיח שאין כל ממצאים פתולוגיים בכל הבדיקות. לא מצאו עתה כל הצדקה לדיאגנוזה שקבעה ברורות שהאשה חולה במחלה ממארת. בדקו וחזרו ובדקו, אך דבר לא נמצא שיצביע על אותה מחלה. נמנו הרופאים וגמרו שכנראה נפלה טעות. נתחלפו, כנראה, בדיקות שלה בשל אחרים והדיאגנוזה הראשונה בטעות יסודה.

חזרה האשה לביתה מאוששת, והחלה לאט לאט נוטשת את אורח חיה הדתי, מאחר שנתברר שהכל בטעות יסודו, אם כן אין צורך להישמע לדברי הרבי מזוועהיל. הכל טעות. אך עם הזמן החל שוב מצבה להידרדר. מחוישי הראשונים חזרו, וביתר תוקף. דרשה שוב ברופאים ונכנסה לבדיקות לבית החולים הדסה, והנה, נתגלו בעליל עקבות המחלה. הדיאגנוזה הראשונה אומתה ובחריפות יתר. עתה הניחו הרופאים שהטעות היתה בדיאגנוזה השניה. ולא הותירו כל ספק באשר למחלתה. קמה האשה ופנתה שוב לרבי מזוועהיל, מביעה צערה על שנששה לשמור על יסודות הדת, מבטיחה שמעתה תשכיל להקפיד ככל אשר יצוה עליה הרבי... נאנח הרבי לעומתה בצער: מאוחר מידי!!!!

(א) אין אומרים וידוי ונפילת אפיים בכל ימי חודש ניסן, וכן לא אומרים מזמור יענך ה' ומזמור תפלת לדוד בזמני התפילה (בקריאת תהלים ראשי לקרא כדרכו).

(ב) וכן אין גוזרים על הציבור תענית בחודש ניסן, אבל נוהגים להתענות אף בחודש ניסן ביום הפקודה לאביו או לאמו. [אולם האשכנזים לא מתענים תענית זו ביום שלא אומרים תחנון].

(ג) לפי שהאיסור בתענית בכל החודש הינו מנהג, לפיכך המתענה תענית חלום אין צריך ליישב בתענית כפרה בחודש הבא (אייר), כדי שיכופר העוון.

(ד) בראש-חודש ניסן הייתה חנוכת המזבח של המשכן. במשך שנים-עשר ימים הקריבו שנים-עשר נשיאי השבטים קרבנות מיוחדים לחנוכת המזבח בכל יום נשיא אחר. זכר לכך נקבע המנהג עד היום הזה "לקרות פרשת הנשיא שהקריב בו-ביום", החל מראש-חודש ניסן ועד י"ב בו.

(ה) יש קוראים פרשת הנשיאים מתוך ספר התורה, אבל המנהג הטוב לקרות מתוך סידור או חומש.

(ו) כשאומר אדם על חודש ניסן שהוא "החודש הראשון" הוא מקיים מצוות עשה דאורייתא של "החדש הזה לכם ראש חדשים וגו'" וכל זאת כדי לזכור את החודש שבו יצאו ממצרים. (עיין רמב"ן על התורה).

(ז) אין אומרים בחודש זה "צידוק הדין" לאבלים בשבעת ימי אבלות, ואפילו היה הנפטר תלמיד חכם מופלג. ואם נהגו לאומרו - ימשיכו כמנהגם. (כה"ח תכט סקל"ג).

(ח) אין מספידים כל חודש ניסן אלא לחכם "בפניו". דהיינו קודם הקבורה. (שם).

(ט) יש שנהגו שלא ללכת לבית הקברות בחודש ניסן, ומי שיש לו אזכרה של יום השנה (יארצייט) ילך בערב ראש חדש ניסן.

(י) נהגו לילך בערב ראש חודש ניסן לבית הקברות להרבות בתפילה לע"נ הנפטרים, היות ועל פי הזהר הקדוש יש בימים אלו תועלת גדולה לנפטרים מהמצוות והמעשים טובים שעושים לעילוי נשמתם. וטוב לעשות כן גם בערב ראש חודש אייר.

(יא) מנהג ליקח חיטין ולחלקן לעניים כדי לסייע בידם בהוצאות החג המרובות. וכיום נוהגים ליתן מעות לגזברים בחלוקת מוצרי מזון לנזקקים. (רמ"א תכט סעי' א).

(מתוך חקת הפסח)

דברי התורה לרפואת היקר והנעלה, הר' יוסף פרדי אייד בן כמונה, בתוך שאר חולי עמך בית ישראל, שבת היא מלזעוק ורפואה וישועה קרובה לבוא, אמן